

The Holy See

Nagyböjti üzenet 2001-ben

II. János Pál pápa

Vatikán, 2011. január 7.

A szeretet nem rója fel a rosszat (1Kor 13,5)

1. „Íme, fölmegyünk Jeruzsálembe” (Mk 10,33). Az Úr ezekkel a szavakkal hívja tanítványait, hogy vele együtt menjenek azon az úton, amely Galileából arra a helyre vezet, ahol beteljesíti megváltói küldetését. Ez a Jeruzsálembe vezető út, melyet az evangélisták úgy mutatnak be, mint Jézus földi vándorlásának megkoronázását, modell a keresztények számára, akik vállalják, hogy követik a Mestert a keresztúton. Napjaink embere felé is elhangzik Jézus hívó szava, hogy „menjen fel Jeruzsálembe”. Ez a hívás a Nagyböjtben különösen is erőteljes, mert ez kegyelmi idő a megtérésre és arra, hogy a Krisztus halálának és feltámadásának titkában való bensőséges részesedés által újra rátaláljunk a vele való teljes egységre.

A Nagyböjt ezért a keresztény ember számára kedvező lehetőség arra, hogy alapjaiban megújítsa életét. Korunkban az evangélium kiváló tanúi mellett vannak olyan megkereszteltek is, akik közömbösen ellenállnak a sürgető felszólításnak, hogy „menjenek fel Jeruzsálembe”, vagy néha nyíltan fellázadnak ellene. Vannak helyzetek, amelyekben az imádság csak felszínes marad, és Isten igéje nem járja át az életet. Sokan mellékesnek tekintik a bűnbocsánat szentségét, a vasárnapi szentmisén való részvétel pedig csak egy terhes kötelesség teljesítése.

Hogyan fogadjuk a megtérésre szóló felhívást, amelyet Jézus hozzánk intéz ebben a Nagyböjtben is? Hogy hajtsunk végre komoly fordulatot az életünkben? Mindenekelőtt nyissuk meg szívünket a liturgia megrendítő üzenete előtt. A húsvéti előkészület időszaka az Úr gondviselésének ajándéka és kiváló lehetőség arra, hogy magunkba szálljunk, meghalljuk az Ő belső indításait, és ezáltal közelebb kerüljünk Hozzá.

2. Vannak olyan keresztények, akik úgy gondolják, hogy nincs szükség az ilyesfajta állandó lelki erőfeszítésre, mert nem érzik sürgetőnek, hogy szembenézzenek az evangélium igazságával. Nem akarják, hogy valaki megzavarja megszokott életstílusukat, ezért hajlanak arra, hogy tompítsák és kiüresítsék az olyan felszólításokat, mint például: „Szeressétek ellenségeiteket!” (Lk

6,27). Számukra az ilyen parancsok olyannak tűnnek, mint amit nehéz elfogadni és megfelelő módon életre váltani. Ha ugyanis az ember komolyan veszi őket, akkor a radikális megtérés útjára kell lépnie. Vannak, akik ehelyett, amikor megbántják, megsértik őket, inkább az önsajnálát pszichés mechanizmusába menekülnek vagy engednek a bosszúvágnak, és semmibe veszik Jézusnak az ellenség szeretetére vonatkozó felszólítását. A mindennapok eseményei világosan bizonyítják, hogy az egyéni és a társadalmi megújuláshoz feltétlenül szükséges a megbocsátás és a kiengesztelődés. Ez egyaránt érvényes az emberek, a közösségek és a nemzetek közötti kapcsolatokra.

3. A számos és tragikus konfliktus, amely a emberiségre nehezedik, és amelyet helytelen vallási okok is előidézhethetnek, a gyűlölet és erőszak nyomait hagyta a népek között. Időnként ugyanez előfordul egy nemzetben belül is a csoportok és pártok között. Az ember néha a tehetetlenség érzésével a szívében szembesül azzal, hogy fellángolnak rég kihunytnak hitt konfliktusok. Úgy tűnik, hogy egyes népek az erőszak ördögi körében élnek, amelyben áldozat áldozatot követ, és a megoldásra nincs semmi konkrét kilátás. A világ minden részéről elhangzó békefelhívások hatástalannak bizonyulnak: az egyébként óhajtott megoldásra irányuló erőfeszítések kudarcot vallanak.

E nyugtalanító helyzettel szemben a keresztények nem maradhatnak közömbösek. A nemrég bezárt jubileumi évben emiatt kértem bocsánatot Istentől az Egyház tagjainak bűneiért. Tisztában vagyunk azzal, hogy a keresztények vétkei sajnos beszennyezték az Egyház makulátlan arcát. Ugyanakkor bizalommal folytathatjuk utunkat, mert bízunk Isten irgalmas szeretetében, amely megbánás esetén nem rója fel a bűnt. Isten szeretete éppen abban teljesül be, hogy helyreállítja a teljes közösséget a hálátlan és bűnös emberrel. E tekintetben „az emlékezet megtisztítása” mindenekelőtt azt jelenti, hogy ismét megvalljuk Isten irgalmát, s e vallomást az Egyháznak minden szinten megújult meggyőződéssel kell kimondania.

4. A békéhez vezető egyetlen út a megbocsátás. A bocsánat elfogadása és a megbocsátás megteremti annak lehetőségét, hogy az emberek között új minőségű kapcsolatok létesüljenek, kiszakít a gyűlölet és a bosszú ördögi köréből, elszakítja a gonoszág láncait, amelyek megkötözve tartják a vétélytársak szívéét. A kiengesztelődést kereső népek és mindazok számára, akik az egyéni és a népek közötti békés egymás mellett élésre vágnak, egyetlen út kínálkozik: a bocsánat elfogadása és a megbocsátás. Mily gazdag és üdvös tanítást tartalmaznak az Úr szavai: „Szeressétek ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért, hogy fiaik legyetek mennyei Atyátoknak, mert ő fölkelte napját a gonoszokra és a jókra, s esőt ad igazoknak és gonoszoknak” (Mt 5,44-45)! A szeretet az iránt, aki megbántott minket, lefegyverzi az ellenfelet, és a segítségnyújtás és együttműködés helyévé tudja változtatni a harcot.

Ez a kihívás egyaránt érvényes mind az egyes emberre, mind a közösségekre, a népekre és az egész emberiségre. Különösen is szól a családoknak. Nem könnyű eljutni a megbocsátásra és a kiengesztelődésre. A kiengesztelődés még nehezebbnek tűnik akkor, ha a saját bűnünk áll a

hátterben. Ha pedig az embertársunk bűne miatt van rá szükség, akkor a kiengesztelődés akár esztelen megalázkodásnak is tűnhet. Ahhoz, hogy elinduljunk ezen az úton, szükséges a belső megtérés tapasztalata, valamint az alázatos engedelmesség Krisztus parancsának. Szavai nem hagynak kétséget maguk után: ne csak az keresse a kiengesztelődést, aki a sértést okozta, hanem az is, aki elszenvetde (vö. Mt 5,23-24). A keresztény akkor is keresse a békét, ha valaki igazságtalanul megtámadta és megsértette. Az Úr maga is így cselekedett és elvárja, hogy tanítványa kövesse őt és így vegyen részt testvére megváltásában.

Napjainkban a megbocsátás egyre inkább szükséges feltételnek tekinthető ahhoz, hogy hiteles társadalmi megújulás valósuljon meg, és megszilárduljon a világbéke. Az Egyház megbocsátást és ellenségszeretetet hirdet. Az emberiség lelki-szellemi örökségén belül az Egyház tudatosan ülteti el az emberek közötti kapcsolatok új formáit. Ez nagyon nehéz, ugyanakkor reményteli vállalkozás. E munkában az Egyház bízik az Úr segítségében, aki sohasem hagyja magára azt, aki a bajban hozzá folyamodik.

5. „A szeretet nem rója fel a rosszat” (1Kor 13,5). A Korintusiakhoz írt első levél e kijelentésével Pál apostol arra emlékeztet, hogy a megbocsátás a szeretet gyakorlásának egyik legmagasabb foka. A nagyböjti időszak különösen is kedvező alkalom arra, hogy elmélyítsük magunkban ennek az igazságnak a súlyát. A kiengesztelődés szentségében az Atya Krisztus által megbocsát nekünk, s ez arra ösztönöz minket, hogy szeretetben éljünk s embertársunkra ne úgy nézzünk, mint ellenségre, hanem mint a testvérünkre.

A bűnbánat és a kiengesztelődés ezen időszaka bátorítsa a hívőket, hogy az emberi lét minden dimenziójára nyitottan éljenek, és gondolataikat és cselekedeteiket a szeretet irányítsa. Ez a lelkület megtermi a lélek gyümölcseit (vö. Gal 5,22), és az ember megújult szívvel lesz képes segíteni a nélkülözőkön.

Az Istennel és a felebaráttal kiengesztelődött szív nagylelkű. A Nagyböjt szent napjaiban szokásos gyűjtésnek mélyebb értelmet kell nyernie, mert ez nem csak azt jelenti, hogy a fölöslegünkből adunk valamit lelkiismeretünk megnyugtatóására, hanem, hogy valóban magunkra vesszük a világban jelenlévő nyomorúságot. Aki embertestvéreinek fájdalmas arcára és szenvedésére tekint, az indítást érez arra, hogy javainak legalább egy részét megossza a szükségét szenvedőkkel. S a nagyböjti adakozás még értékesebb, ha az adakozó szívében nincs neheztelés vagy közömbösség, vagyis olyan akadály, amely őt elválaszthatja Istentől és az embertársától.

A világ elvárja a keresztényektől, hogy a közösség és a szolidaritás hiteles tanúi legyenek. E tekintetben különös jelentőséget kapnak János apostol szavai: „Aki birtokolja a világ javait, és szűkölködni látja testvérét, de a szívét elzárja előle, hogyan marad meg abban az Isten szeretete?” (1Jn 3,17).

Testvéreim! Aranyszájú Szent János az Úrnak a Jeruzsálem felé vezető útról szóló tanítását

kommentálva megjegyzi, hogy Krisztus nem hallgatja el tanítványai előtt, milyen harcok és áldozatok várnak rájuk. Kihangsúlyozza, milyen nehéz lemondani a saját „én”-ről, de nem lehetetlen, mert az ember számíthat Isten segítségére, amelyet Ő „a Krisztus személyével való közösség által” ad meg (PG 58,619k).

Ezért hívok minden hívőt ebben a Nagyböjtben arra, hogy buzgón és bizalommal kérje az Urat, hogy mindegyikünk új módon tapasztalja meg az Ő irgalmát. Közelségének ez az ajándéka segít bennünket, hogy elfogadjuk és egyre nagyobb örömmel és nagylelkűbben éljük Krisztus szeretetét. Mert ez az a szeretet, amely „nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel, nem örül a gonoszságnak, de együtt örül az igazsággal” (1Kor 13,5-6).

Ezzel az érülettel kérem az irgalom Anyjának oltalmát az egész hívő közösség számára, és szívből adom Apostoli Áldásomat.

A Vatikánból, 2001. január 7-én

II. János Pál